

OBJAŚNIENIE TABLICY. — TAFELERKLÄRUNG.

- Fig. 1. *Vanessa polychloros* L. ab. *pallida* (Tutt.) ♂, Jasiniec koło Bydgoszczy, 2 VII 1929.
- „ 2. *Pararge megera* L. ab. ♂, Stemplew (wojew. Łódź), 17 VII 1919.
- „ 3. *Mimas tiliae* L. ab. *centripuncta-suffusa* ♀, Państwowe nadleśnictwo Jamy (pow. Grudziądz), 17 V 1928.
- „ 4. *Rhyacia vestigialis* Rott. ab. *albidior* ♂, Stemplew (wojew. Łódź), 1 VIII 1921.
- „ 5. *Cidaria fluctuata* L. ab. ♂, Stemplew (wojew. Łódź), ex l. 17 V 1923.
- „ 6. *Ematurga atomaria* L. ab. ♀, Stemplew (wojew. Łódź), 11 VII 1920.
- „ 7. *Bupalus piniaria* L. ab. ♂, Państwowe nadleśnictwo Klosnowo (pow. Chojnice) ex l. 7 V 1930.
- „ 8. *Bupalus piniaria* L. ab. *nigricarius* ♂, Stemplew (wojew. Łódź), 21 V 1919.
- „ 9. *Crambus hortuellus* L. ab. ♂, Nadleśnictwo państwowe Jamy (pow. Grudziądz), 21 V 1925.
- „ 10. *Crambus dumetellus* Hb. ab. ♀, Stemplew (wojew. Łódź), 16 VI 1919.
- „ 11. *Crambus pratellus* L. ab. ♂, Nadleśnictwo państwowe Jamy (pow. Grudziądz), 4 VI 1926.
- „ 12. *Pyrausta purpuralis* L. gen. aest. *chermesinalis* Gn. ab. ♂, Nadleśnictwo państwowe Jamy (pow. Grudziądz), 10 VII 1925.

Notatki entomologiczne i zoocecidiologiczne z powiatu lublinieckiego na Górnym Śląsku.

Entomo- und zoocecidiologische Notizen aus dem Kreise Lubliniec (Oberschlesien).
 podał

J. W. SZULCZEWSKI.

Część ubiegłych wakacyj letnich spędziłem w Lublińcu na Górnym Śląsku. Miasto, położone mniej więcej w środku powiatu, jest węzłem 5 linii kolejowych, przecinających powiat w wszystkich kierunkach. Ułatwia to dotarcie do wszystkich zakątków powiatu. Posługując się koleją, zwiedziłem co dzień inną okolicę, a mianowicie:

- I. Lisów;
- II. Kalety, Truszyce, Kuszów, Miotek, Zielona, Sośnica;
- III. Pawonków, Kośmidry, Solarnia, Wymyślacz;
- IV. Drontowiczki, Sadów, Kochanowice;
- V. Jawornica, Kochece, Pawelki, Kochanowice;
- VI. Herby Śląskie, Kalina, Olszyna.

Prócz tego przeszukałem kilkakrotnie miasto i bliższą okolicę (park Grunwaldzki), oraz Czarny Las aż po Małą Paniewię (Koko-

tek — Posmyk). Zbierałem pierwki, koliszki, czerwce i wyrosłe. Nie bardzo sprzyjająca pogoda, a mianowicie częste deszcze, przede wszystkim nocne, nie pozwoliły niestety na wszechstronne wykorzystanie wycieczek.

AUCHENORHYNCHA.

I. Cercopidae.

Lepyronia coleoptrata L. Kokotek, 1 okaz.

Aphrophora salicis DG. Kuszów, Solarnia: na *Salix*, pojedynczo.

A. spumaria L. Pawonków, Solarnia: na *Quercus*, *Alnus* i *Salix*, pojedynczo.

Ptyelus lineatus L. Na wrzosie jeden okaz w Kochanowicach.

P. minor Kb. Na suchych miejscach pojedynczo: Lisów, Herby Śląskie.

P. campestris F. Na łące w Herbach Śląskich i w Kośmiedrach, po 1 okazie.

P. leucophthalmus v. ustulatus F. Pospolicie na różnych roślinach wydmowych: Pawonków, Lisów, Drontowiczki, Kuszów, Olszyna.

— *v. leucophthalmus* L. Herby Śląskie i Pawelki po 1 okazie.

— *v. marginellus* F. Kochanowice, 1 okaz.

— *v. leucocephalus* L. Nad Małą Panwią w Kaletach, 2 okazy.

— *v. lineatus* F. Kochcice, 2 okazy.

— *v. populi* F. Nierzadko: Kochcice, Lisów, Kalety.

— *v. rufescens* Mel. Pawonków, 1 okaz.

II. Membracidae.

Centrotus cornutus L. Na krzewach *Populus tremula* w Drontowiczkach, 1 okaz.

Gargara genistae F. Na *Sarothamnus scoparius* w Kochanowicach, nierzadko.

III. Jassidae.

Ulopa reticulata F. Na wrzosie w Herbach Śląskich, 1 okaz.

U. trivia Germ. Kuszów pod *Thymus*, 1 okaz.

Megophthalmus scanicus F. W Lisowie między trawą, 1 okaz.

Tettigonia viridis L. Na łąkach podmokłych nierzadko: Kochcice, Miotek, Pawonków, Olszyna, Kuszów, Drontowiczki.

Eucanthus interruptus L. Kalety, 2 okazy.

Idiocerus herrichii Kb. Wymyślacz, Drontowiczki, Sadów: pojedynczo.

I. albicans Kb. 2 okazy na wierzbie w Lisowie.

I. populi L. Lisów, Sadów, Sośnica, Pawonków; nierzadko.

Macropsis lanio L. Kalety, 1 okaz na dębie (nie zupełnie wybarwiony).

Bythoscopus flavicollis L. Pawonków, rzadko.

Pediopsis virescens F. Lisów, 2 okazy.

— *v. graminea* F. Lisów, Sadów, Pawonków, Solarnia; pojedynczo.

P. nassata Germ. Pojedynczo: Kuszów, Solarnia, Lisów.

P. distincta Scott. Kalety, 1 okaz.

Agallia brachyptera Boh. Sośnica, Drontowiczki: rzadko.

Eupelix depressa F. Pawonków pod wrzosem, 1 okaz.

E. producta Germ. Pod Thymus w Kuszowie, rzadko.

E. cuspidata F. Sadów, 1 okaz na trawie.

Accephalus nervosus Schrk. Na Salix, rzadko: Solarnia, Kuszów.

A. histrionicus F. 1 okaz, czerpakiem zdobyty w Drontowiczkach.

A. rivularis Germ. Lubliniec, 1 okaz.

Doratura stylata Boh. Nierzadko: Wymyślacz, Kochcice, Miotek, Drontowiczki, Sadów.

Deltocephalus ocellaris F. Kochcice, Herby Śląskie, Olszyna, Drontowiczki: nierzadko.

D. pulicaris F. Herby Śląskie, Kochcice; nierzadko.

D. abdominalis F. Na Thymus nierzadko; Kuszów, Miotek.

D. collinus Boh. Pawonków, Herby Śląskie; po 1 okazie.

D. assimilis F. Na łąkach: Olszyna, Herby Śląskie, Lisów, Kochcice, Drontowiczki; pojedynczo.

D. striatus L. Pospolicie: Solarnia, Pawonków, Kokotek, Posmyk.

Athysanus striatulus F. Herby Śląskie, 1 okaz.

A. striola F. Lubliniec, 1 okaz.

A. quadrum Boh. Kochcice, rzadko.

A. incisus Kb m. Na wydmie w Zielonej, kilka okazów.

Thamnotettix quadrinotatus Fl. Kuszów, kilka okazów.

T. subfuscus F. Sadów, 2 okazy.

T. biguttatus F. Lisów, Pawonków, nierzadko.

T. sulphurellus Zett. Kochcice, 2 okazy na łące.

T. tenuis Germ. Drontowiczki, Herby Śląskie, Lisów, Solarnia; pojedynczo.

Grypotes puncticollis H. S. Sadów, Lubliniec; rzadko.

Cicadula sexnotata F. Pospolicie.

Alebra albostriella F. Pawonków na *Quercus* i *Prunus spinosa*, kilka okazów.

Chlorita flavescens F. Pawonków, 1 okaz.

Ch. viridula F. Lubliniec, 1 okaz.

Empoasca smaragdula F. Na *Alnus glutinosa* w Kaletach, rzadko.

Eupteryx notata Curt. Kochcice, 1 okaz.

E. pulchella F. Kalety, Pawonków; na *Quercus*, pojedynczo.

Typhlocyba geometrica Sckrk. Miotek, 1 okaz.

Erythroneura alneti Dhlb. Na *Prunus spinosa*: Kochcice, 1 okaz; Pawonków, 2 okazy.

E. flammigera Geofr. Pawonków na *Prunus spinosa*, 1 okaz.

IV. Cixiidae.

Cixius nervosus L. Solarnia, Kokotek, Lisów, Pawonków, Kochanowice; na ziołach, nierzadko.

V. Delphacidae.

Asiraca clavicornis F. Olszyna, Kochcice, Herby Śląskie, Drontowiczki; nierzadko.

Megamelus notula Germ. Pawonków, Kuszów; po 1 okazie.

Delphacinus mesomelas Boh. Olszyna, 1 okaz.

Delphax discolor Boh. Kochcice, kilka okazów.

D. pellucida F. Pawonków, 1 okaz.

D. striatella F. Lubliniec, rzadko.

D. elegantula Boh. Olszyna, 1 okaz.

D. albostriata Fieb. Pawonków, Solarnia, Posmyk; pojedynczo.

D. distinguenda Kbm. Lubliniec w Parku Grunwaldzkim, 2 okazy.

D. exigua Boh. Kuszów, Herby Śląskie, Miotek; nierzadko.

D. collina Boh. Kochcice, Herby Śląskie: rzadko.
Stiroma affinis Fieb. Park Grunwaldzki, kilka okazów.

VI. Issidae.

Ommatidiotus dissimilis F. W Herbach Śląskich na wrzosie, kilka okazów.

PSYLLIDAE.

Drobne te owady występują zazwyczaj w skupieniach. Z powodu jednakowoż częstych deszczów spotykałem je pojedynczo. Do spisu włączyłem także stwierdzone w roku 1929 znaleziska z powiatu pszczyńskiego. Odznaczone są one *.

I. Psyllinae.

Psylla alni L. Pojedynczo na *Alnus incana* w Kaletach, oraz na *Alnus glutinosa* w Solarni. Pospolicie w *Ćwiklicach, *Kobiorze, *Pszczynie i *Goczalkowicach.

P. pyrisuga Först. Zielona, na *Sorbus aucuparia*, 1 okaz.

P. buxi (L.) Leth. *Cm. kat. w Pszczynie na *Buxus sempervirens*, kilka okazów.

P. försteri Fl. Drontowiczki, Pawonków, Miotek, Kuszów. Olszyna; o wiele liczniej niż *P. alni*.

P. betulae L. Lisów, 2 okazy.

Arytaena genistae Latr. Na *Sarothamnus scoparius* niezadko: Kochcice, Kochanowice, *Poręba.

II. Triozinae.

Trioza munda Först. Lisów na *Urtica dioica*, licznie.

T. nigricornis Först. Pojedynczo: Pawonków, Lisów, Olszyna, Drontowiczki, *Goczalkowice.

T. urticae (L.) Först. Na *Urtica* pospolicie: Solarnia, Lisów, *Pszczyna, *Goczalkowice.

T. viridula Zett. Solarnia, 3 okazy; Sadów, 1 okaz.

Trichohermes walkeri (Först.) Thoms. Posmyk, Jawornica; rzadko.

III. Aphalarinae.

Aphalara artemisiae Först. Park Grunwaldzki w Lublińcu. 1 okaz.

A. calthae (L.) Fl. Solarnia, Lisów, Pawonków, Olszyna, Kochcice, Zielona, *Pszczyna, *Łąka: na *Rumex*, niezadko.

A. picta (Zett.) Fl. Na łące w Solarni i w Pawonkach, kilka okazów.

Psyllopsis fraxini (L.) Först. * Pszczyna, pospolicie.

IV. Liviinae.

Livia juncorum Latr. Solarnia, Olszyna, * Goczałkowice, * Łąka: pojedynczo.

COCCIDAE.

Gatunki, wchodzące w skład tej grupy, należą do poważnych szkodników naszych drzew i krzewów, zwłaszcza w razie masowego występowania. Odznaczone * są znaleziskami z powiatu pszczyńskiego.

I. Asterolecaniinae.

Asterolecanium variolosum (Mod.) Ldgr. Na młodych pędach *Quercus robur*: Lasek w Zielonej, oraz w * Goczałkowicach, rzadko.

II. Coccinae.

Cryptococcus fagi (Bähr) Dougl. Na korze pniów *Fagus sylvatica*: w * parku pszczyńskim, nierzadko. Jedno drzewo, na pół umarłe odznaczało się bardzo liczną obsadą.

Eriococcus spurius (Mod.) Ldgr. W szparach kory pniów *Ulmus campestris*: Lubliniec, przy ul. Sądowej, nierzadko.

Fonscolombea fraxini (Kaltb.) Ckll. Na gładkiej korze *Fraxinus excelsior*: park Grunwaldzki i * park pszczyński, rzadko.

III. Diaspinae.

Aspidiotus abietis (Schr.) Löw. Na igłach *Pinus silvestris*: Czarny Las, pojedynczo.

A. piri (Licht.) Reh. Na młodej korze pniów *Sorbus aucuparia*: Szosa w Kuszowie, nierzadko.

A. zonatus Frauent. Na korze gałązek *Quercus robur*: Czarny Las, jedno drzewo.

Chionaspis salicis (L.) Sign. Na pędach: *Vaccinium myrtillus*, przy szosie Sośnica, Kalety, na jednym miejscu bardzo licznie; *Salix alba*, w Kaletach, rzadko; *Betula verrucosa*, w lesie w Pawełkach pojedynczo; *Fraxinus excelsior*, w Kokotku, rzadko.

Diaspis visci Löw. Na igłach *Juniperus communis*: Solarnia, rzadko.

Lepidosaphes ulmi (L.) Farn. Na korze pniów i gałęzi: *Crataegus oxyacantha* w Kochcicach, rzadko; *Ulmus campestris*, w Lublińcu, rzadko; *Sorbus aucuparia*, w Pawonkach, pospolicie; *Pinus silvestris*, w Lublińcu za zakładem dla umysłowo chorych, kilka okazów.

Leucaspis löwi Colv. Na igłach *Pinus silvestris*: * Kobiór, nierzadko.

IV. Hemicoccinae.

Kermes quercus (L.) Ckll. W rysach kory pnia *Quercus robur*: W lasku w Lisowie i w * parku pszczyńskim, małe kolonje.

V. Lecaniinae.

Eriopeltes festucae (Fonsc.) Sign. Na źdźbłach *Corynephorus canescens*: Kośmidry; na jednym miejscu, licznie.

Lecanium ciliatum Dougl. Na gałązkach *Betula verrucosa*: Nad drogą Kalina, Olszyna, pojedynczo; na *Populus tremula*: * Międzyrzecze, rzadko.

L. arion Ldgr. Na gałązkach i igłach *Thuja occidentalis*: Cmentarz farny w Lublińcu, rzadko; cmentarz w * parku pszczyńskim, pojedynczo.

L. corni Bche. Na gałązkach: *Robinia pseudacacia* w Lublińcu, rzadko; *Pirus malus* w parku Grunwaldzkim, pojedynczo; *Fraxinus excelsior* w Drontowiczkach, licznie; *Crataegus oxyacantha* w Kochcicach, pospolicie.

Physokermes piceae (Schr.) Fern. U nasady rozgałęzień *Picea excelsa*: Las w Lisowie, nierzadko.

Pulvinaria betulae (L.) Sign. Na gałązkach *Betula verrucosa*: Kochcice, kilka okazów.

VI. Margarodinae.

Margarodes polonicus (L.) Ckll. Na *Scleranthus perennis*, nad Małą Panwią pomiędzy Kokotkiem a Posmykiem, pospolicie; *Hieracium pilosella*, na tem samym miejscu, rzadko.

VII. Ortheziinae.

Orthezia urticae (L.) Am. et Serv. Na *Urtica dioica* za Solarnią, rzadko; *Rubus idaeus* i *Aegopodium podagraria* na * cmentarzu w Pszczyźnie, pospolicie.

ZOOCECIDIA.

Niniejszy spis wyrosli został uporządkowany według cecidiozów i ich przynależności do poszczególnych grup systematycznych.

I. Coleoptera.

Brachonyx pineti Payk. Igły *Pinus silvestris* skrócone i nabrzmiące: Czarny Las; rzadko.

Ceuthorrhynchus contractus Marsh. Łodyga *Thlaspi arvense* z podłużnymi nabrzmieniami: Kochcice; między burakami, niierzadko.

C. pleurostigma Marsh. Nasada pędu *Berteroa incana* z kulistymi nabrzmieniami: Sadów, Kalina, pojedynczo. Tak samo na *Raphanus raphanistrum*: Wymyślacz; pospolicie.

Chromoderus fasciatus Müll. Nabrzmienie korzenia *Chenopodium album*, wewnątrz komórka z kilkoma larwami: Lubliniec, rzadko.

Gymnetron villosulum Gyll. Zniekształcenie kwiatów *Veronica anagallis*: Solarnia, Miotki, Zielona; pospolicie.

Saperda populnea L. Nierówne nabrzmienienia gałązek *Salix incana*: Kochcice. Tak samo na *Populus tremula*. Kośmidry, Czarny Las; pojedynczo.

II. Cynipidae.

Andricus curvator Htg. ♀ ♂. Obustronnie widoczne nierówne nabrzmienienia liści *Quercus robur*: Sadów; rzadko.

A. fecundator Hrtg. ♀ ♀. Podłużny galas wśród łuskowatego skupienia na końcach gałązek *Quercus robur*: Pawonków, pojedynczo.

Aulacidea hieracii Bché. Pęd *Hieracium silvestre* z kulistymi nabrzmieniami: Jawornica; rzadko. Tak samo na *Hieracium vulgatum*: Kalety; 2 okazy.

Aylax latreillei Kieff. Mięsiste galasy na pędach *Glechoma hederacea*. Park Grunwaldzki w Lublińcu; rzadko.

Cynips lignicola Htg. ♀ ♀. Kulisty galas na końcu pędu *Quercus robur*: Sadów, jeden okaz.

Diastrophus mayri Reinh. Nabrzmienienia pędu *Potentilla argentea*: Kośmidry; rzadko.

Diplolepis agama Htg. ♀ ♀. Małe, kuliste galasy na bocznych żyłkach liści *Quercus robur*: Kochcice; rzadko.

D. longiventris Htg. Wielobarwne kuliste galasy na powierzchni liścia *Quercus robur*: Herby Śląskie; pojedynczo.

Neuroterus quercus-baccarum L. ♀ ♀. Na liściach *Quercus robur* płaskie, w środku wyniosłe galasy: Pawonków; dość często.

Rhodites rosae L. Czerwone, włoskowate wyrosłe na pędach *Rosa canina*: Lubliniec, Solarnia; pojedynczo. Tak samo na *Rosa tomentosa*: Sadow; kilka okazów.

R. spinosissima Gir. Obustronnie widoczne nierówne nabrzmienia liści *Rosa canina*. Drontowiczki; nierzadko.

Xestophanes potentillae Vill. Nabrzmienia rozłóg *Potentilla reptans*: Lubliniec; rzadko.

III. Tenthredinidae.

Blennocampa pusilla Klug. Brzeg liści *Rosa canina* ku dołowi zawinięty: park Grunwaldzki, Lisów; nierzadko.

Euura amerinae L. Jednostronne nabrzmienia gałązek *Salix pentandra*. (Wszelkie wyrosłe były martwe, zniszczone prawdopodobnie przez silne mrozy zimy 1928/29). Solarnia; jedno drzewo.

E. testacipes Zadd. Nerw główny liścia *Salix fragilis* nabrzmiały: Lubliniec; pojedynczo.

Pontania capreae L. Podłużne, po obu stronach liścia *Salix viminalis* widoczne nabrzmienie: Kochcice; pospolicie. Tak samo na *Salix fragilis*: Park Grunwaldzki; nierzadko.

P. femoralis Cam. Wydłużone, obustronnie widoczne nabrzmienia liści *Salix purpurea*; nierzadko.

P. leucaspis Tischb. Brzeg liścia *Salix viminalis* ku spodowi zawinięty: Kochcice; nierzadko.

P. pedunculi Htg. Na spodzie liści *Salix aurita* kuliste, krótko owłosione galasy: Kokotek; pospolicie. Tak samo na *Salix repens*: Park Grunwaldzki.

P. puella Thoms. Brzeg liścia *Salix fragilis* ku spodowi zawinięty: Posmyk, Wymyślacz; pojedynczo.

P. vesicator Br. Pęcherzykowate nabrzmienia liści *Salix purpurea*: Kalety, Park Grunwaldzki, Lisów; pospolicie.

P. viminalis L. Na spodzie liści *Salix repens* kulisty galas: Pawonków, Park Grunwaldzki; rzadko. Tak samo na *Salix purpurea*: Posmyk, Lisów, Herby Śląskie; pospolicie.

IV. Chalcididae.

Isthmosoma hyalipenne typica Hed. Liście wierzchołkowe
Agropyrum repens w zbitą główkę ułożone: Lubliniec; pojedynczo.

V. Cicadidae.

Ptyelus leucophthalmus L. Liście zmarszczone, nabrzmiałe i sklapnięte. Na *Filipendula ulmaria*: Jawornica; *Veronica chamaedrys*: Las w Sośnicy, kilka okazów; *Cnidium venosa* (nowa wyrośl): Kalina, dwie rośliny; *Solidago virga-aurea*: Lubliniec, na cmentarzu farnym. Wyrośl znana wprawdzie, ale nieznanne cecidiozoum (Ross-Hedicke, nr. 2659).

VI. Psyllidae.

Livia juncorum Latr. Zzielenienie kwiatostanu *Juncus lamprocarpus*: Łąka w Olszynie; kilka okazów. Tak samo na *J. spinus*.

Psyllopsis fraxini L. Brzeg listków *Fraxinus excelsior* ku dołowi zawinięty: Lubliniec, Sadów; rzadko.

Trichohermes walkeri Först. Brzeg liści *Rhamnus cathartica* nabrzmiały i ku spodowi zgięty: Jawornica, kilka okazów.

Trioza urticae L. Liście *Urtica dioica* zmarszczone: Sadów; pospolicie.

VII. Aphididae.

Amphorophora rubi Kalt. Listki *Rubus suberectus* ku dołowi sklapnięte: Kokotek; pojedynczo.

Anuraphis ranunculi Kalt. Liście *Crataegus oxyacantha* wzdłuż nerwu głównego nabrzmiałe i na czerwono zabarwione: Lubliniec; rzadko.

A. sorbi Kalt. Liście wierzchołkowe *Sorbus aucuparia* zmarszczone: Pawonków, Sośnica, Olszyna; pojedynczo.

Aphis anthrisci Kalt. Liście *Pimpinella saxifraga* sfałdowane: Herby Śląskie; pojedynczo.

A. evonymi F. Liście *Solanum nigrum* zmarszczone; Lubliniec, Kośmidry; pospolicie.

A. fabae Scop. Liście *Evonymus europaea* zmarszczone: Kalety, Pawonków, Kochanowice; nierzadko.

A. atriplicis L. Liście *Chenopodium album* zmarszczone zwinięte: Lubliniec, Kochowice; nierzadko.

A. capsellae Kalt. Łodyga *Capsella bursa pastoris* skarłowaciała, kwiaty zniekształcone: Kośmidry, Wymyślacz; rzadko.

A. cerasi Schrk. Liście *Prunus spinosa* zmarszczone: Zielenka, Kalety, Posmyk, Solarnia; nierzadko.

A. galii Kalt. Liście *Galium mollugo* wraz z kwiatami w zbitą główkę ułożone: Kośmidry; kilka okazów.

A. nepetae Kalt. Liście *Clinopodium vulgare* zmarszczone: Pawonków; kilka okazów.

A. viburni Scop. Liście *Viburnum opulus* zmarszczone: Solarnia, Park Grunwaldzki, Pawonków; pospolicie.

Brachycaudus helichrysi Kalt. Liście *Myosotis palustris* zwinięte: Pawelki; licznie w pobliżu *Prunus spinosa*.

Chermes abietis L. Małe, zielone skupienia zniekształconych igieł na gałązkach *Picea excelsa*: Kalety; starsze okazy.

Cnaphalodes strobilobius Kalt. Większe, blade skupienia zniekształconych igieł na końcach gałązek *Picea excelsa*: Pawonków; nierzadko.

Colopha compressa Koch. Powierzchnia liści *Ulmus effusa* z płaskimi, na czerwono zabarwionymi wypuklinami: Park Grunwaldzki; pojedynczo.

Cryptosiphum artemisiae Pass. Skarłowacenie na czerwono zabarwionych liściach *Artemisia vulgaris*: Lubliniec, Drontowiczki; rzadko.

Dentatus crataegi Fonsc. Liście wierzchołkowe *Crataegus oxyacantha* zmarszczone i zwinięte: Lubliniec; rzadko.

Eriosoma lanuginosum Htg. Liście *Ulmus campestris* zmarszczone, tworzą wielkie wypukliny: Jawornica; rzadko. Tak samo na *U. campestris* v. *suberosa*: Lubliniec, Jawornica; nierzadko.

E. ulmi L. Brzeg liści *Ulmus campestris* nabrzmiały i ku dołowi zawinięty: Jawornica; rzadko. Tak samo na *U. campestris* v. *suberosa*: Lubliniec, Jawornica; rzadko. Tak samo na *U. montana*: Lubliniec; kilka okazów.

Gobaishia pallida Hal. Pęcherzykowaty galas na głównym nerwie liścia *Ulmus campestris*: Jawornica; jeden okaz.

Hyalopterus pruni F. Liście *Prunus domestica* zmarszczone: Wymyślacz; rzadko.

Macrosiphum ulmariae Schrk. Liście *Spiraea salicifolia* zmarszczone: Lubliniec, Herby Śląskie, Kokotek; pospolicie.

Myzus cerasi F. Liście *Prunus avium* zmarszczone: Lisów; pospolicie.

M. ribis L. Liście *Ribes rubrum* zmarszczone i na czerwono zabarwione: Lubliniec; rzadko.

Pemphigus bursarius L. Nasada ogonka liścia *Populus pyramidalis* z kulistym nabrzmieniem: Jawornica; jedno drzewo.

P. filaginis Fonsc. Wzdłuż głównego nerwu liścia *Populus nigra* podłużna wypuklina: Pawonków.

Phyllaphis fagi L. Liście *Fagus silvatica* zmarszczone: Las w Kochanowicach; pojedynczo.

Prociphilus bumeliae Schrk. Liście wierzchołkowe *Fraxinus excelsior* zmarszczone i w główkę ułożone: Sadów, Pawonków; pojedynczo.

Rhopalosiphum avenae F. Liście *Prunus padus* zmarszczone i zwinięte: Pawonków, Kochcice; pojedynczo.

Siphocoryne ligustri Kalt. Brzeg liścia *Ligustrum vulgare* ku dołowi zawinięty: Lubliniec, Jawornica; rzadko.

Siphonaphis avenae L. Liście wierzchołkowe *Agropyrum repens* skulone: Lubliniec; rzadko.

Thecabius affinis Kalt. Liście *Populus pyramidalis* zwinięte i czerwonymi wypuklinami pokryte: Pawonków; jedno drzewo.

Tetraneura ulmi Deg. Powierzchnia liści *Ulmus campestris* pałeczkowatymi wypuklinami pokryta: Kochcice; nierzadko. Tak samo na *U. campestris* v. *suberosa*: Jawornica; pospolicie. Tak samo na *U. montana*: Lubliniec na cmentarzu; rzadko.

VIII. Coccidae.

Asterolecanium variolosum (Ratz.) Ckll. Młode pędy *Quercus robur* z okolonemi nabrzmieniami: Kochcice; rzadko.

IX. Cecidomyidae.

Acodiplosis inulae H. Lw. Pęd *Inula britannica* z kulistymi nabrzmieniami: Posmyk; rzadko.

Ametrodiplosis thalicticola Rüb. Owoce *Thalictrum flavum* nabrzmiałe: Kokotek, Solarnia; rzadko.

Anisostephus betulinum Kieff. Liście *Betula pubescens* z żółtymi nabrzmieniami, czerwono obwiedzionymi: Nad szosą Lubliniec-Kokotek; nierzadko.

Anthomyia signata Brschk. Końce listków *Pteridium aquilinum* spiralnie zawinięte: Las w Zielonej; pospolicie.

Contarinia loti Deg. Zniekształcenie kwiatów *Lotus corniculatus*: Lubliniec, Kokotek, Zielona, Jawornica, Kochcice; pospolicie. Tak samo na *Vicia cracca*: Pawonków, Kokotek, Solarnia, Posmyk; pospolicie.

Cystiphora sonchi F. Lw. Liście *Sonchus oleraceus* z płaskimi wypuklinami czerwono okolonemi: Kalety, Posmyk, Miotek, Kochcice; pojedynczo.

C. taraxaci Kieff. Tak samo na *Taraxacum officinalis*: Sądów, Kalety; pojedynczo.

Dasyneura affinis Kieff. Brzeg liścia *Viola canina* ku górze zawinięty: Drontowiczki nad tamą kolejową, na jednym miejscu.

D. alni F. Lw. Blaszka liści *Alnus glutinosa* wzdłuż nerwu głównego ku górze sklapięta, larwa biała: Posmyk, Kalety; nierzadko. Tak samo na *A. incana*: Kalety, Kuczów; rzadko.

D. crataegi Winn. Liście wierzchołkowe *Crataegus oxyacantha* zniekształcone, skupione i główkowatemi włosami pokryte: Kuczów, Miotki, Solarnia; pojedynczo.

D. filicina Kieff. Brzeg listków *Pteridium aquilinum* ku dołowi zawinięty i na czarno zabarwiony: Las w Zielonej; pospolicie.

D. galeobdolonis Winn. Pączki podziemne *Galeobdolon luteum* nabrziałe i zwłosione: Park Grunwaldzki; rzadko.

D. hyperici Br. Liście wierzchołkowe *Hypericum perforatum* w główkę złożone: Czarny Las, Pawonków, Lubliniec; pojedynczo.

D. mali Kieff. Brzeg nasady liścia *Pirus malus* ku górze zawinięty i nabrziały: Park Grunwaldzki; jedno drzewo.

D. populeti Rüb s. Brzeg liści *Populus tremula* zwłosiony i ku górze zawinięty: Kokotek; rzadko.

D. pustulans Rüb s. Blade, płaskie wypukliny na powierzchni liścia *Filipendula ulmaria*: Kalety, Kokotek; nierzadko.

D. sisymbrii Schrk. Kwiaty *Nasturtium silvestre* zamienione w białą główkę: Park Grunwaldzki, Solarnia, Kuczów, Lisów; rzadko.

D. subpatula Br. Liście wierzchołkowe *Euphorbia cyparissias* w czerwoną główkę ułożone, larwa biała: Kuszów; rzadko.

D. tiliamvolvans Rüb s. Brzeg liścia *Tilia platyphylla* na-

brzmiały i szeroko ku górze skłapnięty: Lubliniec, Park Grunwaldzki; rzadko.

D. ulmariae Br. Na liściach Filipendula ulmaria stożkowate wypukliny; wszędzie pospolity.

D. urticae Perr. Na liściach Urtica dioica stożkowate wypuklinki: Jawornica; rzadko.

D. spec. Liście wierzchołkowe Galium vernum w gąbczastą główkę zamienione: Lubliniec, Kokotek; kilka okazów.

Diodaulus traili Kieff. Kwiat Pimpinella saxifraga nabrzmiały i na czerwono zabarwiony: Sadów; rzadko.

Geocrypta braueri Handl. Pączki podziemne Hypericum perforatum nabrzmiałe: Posmyk; kilka okazów.

Gephyraulax raphanistri Kieff. Kwiaty Raphanus raphanistrum zniekształcone, wszędzie pospolicie.

Harmandia cavernosa Rüb. Obok nerwów liścia Populus tremula obustronnie widoczne nabrzwienia z szczelinowatym otworem: Pawonków; pojedynczo.

H. globuli Rüb. Małe, kuliste wypuklinki na powierzchni liścia Populus tremula: Solarnia, Pawonków; nierzadko.

H. löwi Rüb. Czerwone, kuliste wypukliny na powierzchni liści Populus tremula: Czarny Las, Kalety, Pawonków, Jawornica; nierzadko.

Hartigiola annulipes Htg. Małe, zwłosione wypuklinki wzdłuż nerwów liścia Fagus silvatica: Las w Kochanowicach; pospolicie.

Jaapiella clethrophila Rüb. Blaszka liści zmarszczona i ku górze skłapnięta, larwa czerwono-biała: Lisów, Kalety; pojedynczo. Tak samo na Alnus incana: Solarnia; rzadko.

J. veronicae Vall. Liście wierzchołkowe Veronica chamaedrys zwłosione i w główkę ułożone: Lubliniec, Kalety, Kokotek; pojedynczo.

Janetiella lemei Kieff. Główna żyłka liści Ulmus campestris nabrzmiała: Kochejce; rzadko.

Iteomyia capreae Winn. Małe, jednokomórkowe galasy, po obu stronach liścia Salix aurita widoczne: Solarnia; pojedynczo.

I. capreae v. *major* Kieff. Tak samo, tylko wielokomórkowe galasy: Jawornica; nierzadko.

Ischnonyx prunorum Wachtl. Zniekształcenie pączków Prunus spinosa: Jawornica; kilka okazów.

Kiefferia pimpinellae F. Lw. Nabrzmienie owoców *Daucus carota*: Sadów; rzadko.

Lasioptera carophila F. Lw. Nasada baldaszku *Pimpinella saxifraga* nabrzmiała: Sadów; rzadko.

L. rubi Heeg. Pęd z nierównym nabrzmieniem. Na *Rubus idaeus*: Kalety; *R. plicatus*: Herby Śląskie; *R. suberectus*: Park Grunwaldzki; *R. thyrsoides*: Dronczków; *R. caesius*: Czarny Las; *R. idaeus* × *caesius*: Solarnia.

Macrodiplosis dryobia F. Lw. Klapy liścia *Quercus robur* ku spodowi sklapnięte i na żółto zabarwione: Park Grunwaldzki; nierzadko.

Massalongia rubra Kieff. Główny nerw liścia *Betula verrucosa* nabrzmiały i zazwyczaj na czerwono zabarwiony: Kochanowice; rzadko.

Mikiola fagi Htg. Na liściach *Fagus silvatica* stożkowate wypukliny: Las w Kochanowicach; rzadko.

Oligotrophus panteli Kieff. Dwa końcowe okółki igłowe *Juniperus communis* ułożone w pączkowatą główkę: Solarnia; jeden okaz.

Plemeliella betulicola Rüb. Młode liście *Betula verrucosa* ku górze sklapnięte i nerw nabrzmiały: Park Grunwaldzki; kilka okazów.

Putoniella marsupialis F. Lw. Wzdłuż głównego nerwu liścia *Prunus spinosa* podłużna wypuklina: Jawornica; nierzadko.

Rhabdophaga heterobia H. Lw. Liście wierzchołkowe *Salix aurita* w zwłosioną główkę ułożone: Park Grunwaldzki, Czarny Las; pojedynczo.

R. jaapi Rüb. Liście wierzchołkowe *Salix repens* w różyczkę ułożone: Lublin, Park Grunwaldzki, Czarny Las; rzadko.

R. salicis Schrk. Kuliste nabrzmienia na gałązkach *Salix aurita*: Czarny Las, Pawonków; rzadko.

R. terminalis H. Lw. Młode liście *Salix fragilis* w małą główkę zwinięte: Wymyślacz; kilka okazów.

Rondaniella bursaria Br. Rożkowate wypuklinki na liściach *Glechoma hederacea*: Lubliniec; nierzadko.

Syndiplosis petioli Kieff. Nabrzmienie ogonka liściowego *Populus tremula*: Czarny Las, Pawonków, Solarnia; pojedynczo.

Trotteria galii Rüb. Owoce *Galium mollugo* słabo nabrzmiałe: Kokotek; rzadko.

Wachtliella persicariae L. Brzeg liścia *Polygonum persicaria* nabrzmiały, na czerwono zabarwiony i ku dołowi zawinięty: Nad Lublinicą; nierzadko.

Zygiobia carpini F. Lw. Główna żyłka liści *Carpinus betulus* nabrzmiała po bokach komórki: Kochanowice; rzadko.

Dipterocecidium. Nasady liści *Carex hirta* wypukłe, tworzą komórkę z białą larwą. Z larwy podobna do *Dichroma gallarum* Rüb.s., jednokomórkowa wyrośl przypomina *Proshormyia fischeri* Frfld.

X. Lepidoptera.

Epiblema tetraquetra Haw. Pęd pod okółkiem *Betula verrucosa* nabrzmiały: Kośmidry; kilka okazów. Tak samo na *Alnus glutinosa*: Kalety; rzadko.

Evetria buoliana Schiff. Młody pęd *Pinus silvestris* haczykowato zakrzywiony: Czarny Las; rzadko.

E. resinella L. Jednostronne nabrzmienie żywicą pokrytych gałązek *Pinus silvestris*: Czarny Las; pojedynczo. Tak samo na *Pinus banksiana*: Lubliniec za koszarami; kilka okazów.

XI. Eriophyidae.

Phyllocoptes rigidus Nal. Liście *Taraxacum officinale* rozstrzępione i zniekształcone: Drontowiczki; kilka okazów.

Epitrimerus trilobus Nal. Liście *Sambucus nigra* zmarszczone i powyginane; jedynie w parku w Kochcicach.

Eriophyes anceps Nal. Zwłosienie liści *Veronica chamaedrys*: Lisów, Lubliniec; rzadko.

E. brevitarsus phyllereus Nal. Spód liścia *Alnus incana* z żółtymi włoskami: Pawonków, Kalety; pospolicie.

E. brevitarsus typicus Nal. Jak poprzednia na *Alnus glutinosa*: pospolicie.

E. diversipunctatus Nal. Liście *Populus tremula* z nabrzmiętymi gruczołami u nasady blaszki: Pawonków, Kośmidry; rzadko.

E. euaspis Nal. Zzielenienie kwiatów *Lotus corniculatus*: Posmyk, Kokotek; rzadko.

E. goniothorax Nal. Spód liścia *Pirus malus* na brunatno zwłosiony: Park Grunwaldzki; jedno drzewo.

E. laevis inangulis Nal. Wypukliny w kątach nerwów liści *Alnus glutinosa*: Solarnia, Kusów; nierzadko.

E. laevis lissonotus Nal. Spód liścia *Betula verrucosa* z bia-

łemi włosami w okrągławych wypuklinach: Kochcice, Kośmidry; nierzadko.

E. laevis typicus Nal. Powierzchnia liścia *Alnus glutinosa* z chrostkowatymi wypuklinkami: Solarnia, Kokotek, Kalety; nierzadko.

E. laticinctus Nal. Zzielenienie kwiatów i zniekształcenie liści *Lysimachia vulgaris*: Pospolicie.

E. nudus Nal. Liście *Geum urbanum* zwłosione i pokryte nierównymi wypuklinami: Jawornica; rzadko.

E. paderineus Nal. Liście *Prunus padus* z brunatnym zwłosieniem: Pawonków; licznie.

E. padi Nal. Liście *Prunus padus* z różkowatymi wypuklinkami: Pospolicie. Tak samo na *Prunus spinosa* (wypuklinki chrostkowate wzdłuż nerwów): Jawornica; rzadko.

E. peucedani Nal. Zniekształcenie (zzielenienie kwiatów) *Selinum carvifolium*: Herby Śląskie; kilka okazów.

E. pini Nal. Jednostronne nabrzmienie gałązek *Pinus silvestris*: Herby Śląskie; rzadko.

E. piri Pagst. Liście *Pirus communis* z brunatnymi wypuklinami: Kochcice, Jawornica; nierzadko.

E. piri variolatus Nal. Na listkach *Sorbus aucuparia* chrostkowate nabrzmienia: Pawonków, Park Grunwaldzki; rzadko.

E. plicator trifolii Nal. Zzielenienie kwiatostanu *Trifolium repens*: Herby Śląskie na dworcu; kilka okazów.

Phyllocoptes populi Nal. Zwłosienie spodu liścia *Populus tremula*: Solarnia, Wymyślacz, Pawonków; nierzadko.

E. rudis calycophthirus Nal. Zniekształcenie pączków *Betula verrucosa*: Herby Śląskie, cmentarz w Olszynie; pojedynczo.

E. rudis longisetosus Nal. Wzdłuż nerwu głównego liści *Betula verrucosa* małe wypuklinki: Herby Śląskie, Park Grunwaldzki; pojedynczo.

E. rudis typicus Nal. Liście *Betula verrucosa* z żółtym zwłosieniem: Pawonków; rzadko.

E. sanguisorbae Can. Liście *Sanguisorba minor* zwłosione: Herby Śląskie na dworcu obok wieży wodociągowej; liczna kolonja.

E. similis Nal. Brzeg liścia *Prunus spinosa* z uwłosionymi wypuklinkami: Czarny Las, Pawonków, Solarnia; nierzadko.

E. tetanothrix laevis Nal. Małe, czerwone wypuklinki na powierzchni liścia *Salix aurita*: Solarnia; nierzadko.

E. tetratrichus Nal. Brzeg liścia *Tilia cordata* wąsko zawięty: Pawonków (słabo rozwinięte).

E. thomasi Nal. Liście wierzchołkowe *Thymus serpyllum* zwłosione i w główkę skupione: Czarny Las, Miotki; małe kolonje.

E. tiliae liosoma Nal. Liście *Tilia cordata* z plamkami włosków: Cm. w Olszynie; pospolicie.

E. tiliae rudis Nal. Powierzchnia liści *Tilia cordata* z różkowatemi wypuklinami: Park Grunwaldzki; rzadko.

E. ulmicola brevipunctatus Nal. Powierzchnia liścia *Ulmus effusa* pokryta główkowatymi wypuklinkami: Lisów; pospolicie.

E. ulmicola typicus Nal. Chrostkowate wypuklinki *Ulmus campestris*, po obu stronach liścia widoczne: Park Grunwaldzki; rzadko.

E. spec. Brzeg liścia *Salix purpurea* wąsko i nierówno zawięty: Kalety, Herby Śląskie; nierzadko.

Zusammenfassung.

In den Sommerferien 1930 hat Verfasser den Kreis Lublinc bereist und daselbst Zirpen, Blattflöhe, Schildläuse und Zoocecidien gesammelt. Die ungünstige Witterung hat leider das Sammelergebnis sehr beeinträchtigt. Es wurden an Arten festgestellt: 77 Zirpen, 16 Blattflöhe, 20 Schildläuse und 160 Cecidiozoen.

Notatki o Cerambycidach Polski. I.

Notizen über polnische Cerambycidae. I.

podał

MIECZYŚLAW SULMA.

W latach 1927—1930 zebrałem poważny materiał z rodziny Cerambycidae, który jednak dopiero w ostatnich miesiącach, po skomunikowaniu się z Dr. Heyrovským z Pragi Czeskiej i zebraniu odpowiedniej literatury, mogłem szczegółowo opracować. Uważając wszelkie przyczynki do znajomości i rozmieszczenia polskich Kózek za bardzo pożądane, podaję niżej daty o rzadszych gatunkach fauny krajowej.

Za ceną pomoc przy zestawieniu tej notatki składam serdeczne słowa podziękowań Dr. Heyrovskému z Pragi Czeskiej.